

Wie slim is zoekt sterk werk

Bij een burn-out put het werk je uit. Bij een bore-out raak je dodelijk verveeld. Zoals bij Harry in Kampen.

door Jelle Boonstra

KAMPEN - „Ik zat altijd te tobben en te mopperen. Was veel ziek, altijd vermoeid. Ik voelde me niet begrepen. Op het werk zat alles in een keurslijf, ontzettend benauwend. Vaak dacht ik: zoek het maar mooi uit met z'n allen.” En als Harry Liefers uit Kampen (57) dan zelf met ideeetjes kwam om het als een tierelier te laten draaien op het werk, staarden ze hem aan met onbegrip in de ogen. Harry sneuvelde uiteindelijk in een bore-out. De burn-out kent iedereen, als een werknemer wordt overvraagd en volledig opbrandt. De bore-out ligt diametraal aan de andere kant; dan wordt een werker ernstig *ondervraagd* en verveelt hij zich dood op de werkvloer, de uitdaging ontbreekt en hij is veel te slim voor wat hij staat te doen. „In 2010 lieten ze me testen en bleek dat ik een IQ van 131 had”, zegt Harry. Die score is weggelegd voor amper twee procent van de bevolking, en dus een tamelijk adequate verklaring voor zijn geestelijke geeuw op de werkvloer.

“Harry zou bij een familiebedrijf waar ze hem wel z'n gang laten gaan goud zijn

Frans Corten, coach

uit Deventer die hem twee jaar bijstond. „Zien, snappen en meteen toepassen, ze hoeven het eigenlijk niet te leren”. Erna was Harry twintig jaar magazijnmeester bij twee bazen. Ver onder z'n niveau. „Er zat geen uitdaging in, het eerste was een 24 uur magazijn, waarbij uitgaande onderdelen niet altijd werden afgeboekt, er was geen grip op te krijgen, anders was het misschien de moeite waard geweest”. En dat moet. „Op spelletjes ben ik na vijf minuten uitgekeken, ze zijn niet nuttig”. Harry aarzelt soms, spreekt soms in halve zinnen en dan maakt

de onderdelen mee naar huis genomen. Net zolang in- en uit elkaar gedraaid tot ik zag waarom het niet paste”. De verbetering bespaart het bedrijf dit jaar 70.000 euro, volgend jaar weer en de jaren erop ook. Ziek werd Harry niet meer: „Als het leuk is en een uitdaging vergeet ik alles om me heen”. Toch vloog Harry er vorig jaar als één van 61 werknemers uit bij een reorganisatie. Zoals zo vaak, zegt Frans: de oplossingen worden gewaardeerd, maar in grote bedrijven past het out of the box-denken niet echt in het protocol dat ze bij problemen hantieren. Harry: „De stappen voor mijn oplossing pasten niet eens op het formulier”. „Het was frustrerend om zomaar op straat te staan. Ook om een andere reden, want er zijn meer problemen in de fabriek nog niet opgelost”, zegt Harry. Na veertig arbeidsjaren lijkt z'n loopbaan voorbij. Harry is achtergebleven met de pijnlijke vraag: Waarom is het allemaal niets geworden? Frans, de coach: „Dit is iemand die je een probleem moet geven met de opdracht: los het maar op, en na een week is het opgelost, bij een familiebedrijf waar ze hem wel z'n gang laten gaan zou hij goud zijn”. Maar noodgedwongen repareert Harry, de man met de klinkende ideeetjes, nu kapotte radio's in de Kringloopwinkel van Kampen.

goed schaken kan ik ook niet. Ik had geen idee wat ik moest doen in het leven, het werd een stuurmansopleiding aan de Hogere Zeevaartschool. Maar de veronderstelde romantiek was ver te zoeken: aanmeren en binnen 24 uur weer weg. Na de dienstplicht werd ik amanuensis op scholen in Wezep in Elburg, zo kwam de opleiding toch wat te pas”. Tussendoor was hij een jaartje calculator bij een bedrijf in systeemfondsen. „Ik zei dat ik op Excell wel een rekenprogrammaatje kon maken om de vierkante meters uit te rekenen. Een kennis zegt dat ze het na vijftien jaar nog gebruiken” en zijn lichaamstaal roept tããtãã, want dat was leuk. Zo'n programmaatje maken ging vanzelf, een wezenskenmerk van hoogbegaafdheid, zegt Frans Corten, de deskundige

beste manier is”. In 2010 leek de lente in de lucht te komen, toen Harry in een magazijn van een Amerikaanse bedrijf opnieuw uit de running raakte en met zijn IQ test van 131 terugkwam. Hoe kunnen we dat talent inzetten? - dacht het bedrijf. Harry werd de 'trouble shooter' die ingewikkelde problemen in de productiehal moest oplossen, waar leveranciers, monteurs en managers met z'n allen niet uitkwamen. Harry ging op een krukje naast de machine zitten die de dopjes op flesjes draaide. Af en toe schoot zo'n dop los. Maar waarom? Hij liet het van dichtbij filmen, daar moest de klep van de machine voor open, dat mocht niet en dus was het nooit gedaan. En hij zag dat de rillen van dop en flessenhals niet optimaal pasten. „Ik heb

een uur later”. Bore-out opgelost.

■ Harry Liefers (IQ van 131) moet uitgedaagd worden. foto Gerard Vrakking

Bazen zijn vaak bang voor mensen als Harry

Waarom bleef Harry toch zo lang in een simpel baantje hangen. „Omdat je hoogbegaafdheid niet direct herkent”, zegt Frans Corten, die met z'n Deventer bureau Werk en Waarde mensen met bore-out bijstaat. „Hoogbegaafd is

niet automatisch intellectueel, ze zijn soms alleen begaafd om goed met de handen te werken”. Vaak hebben ze eenvoudige baantjes als buschauffeur of postbode, het geeft rust om het zo te doen. Ze vinden zichzelf vaak dom, want passen niet in het 'gemiddelde'. Vreemd genoeg scoren ze in arbeidstesten doorgaans slecht. „Daar zoeken ze naar gemiddelden, en zij zijn net de buitenbeentjes. De Belgische theorie van de kerntalenten verklaart het nog het bes-

te wat er onder schuilt: een mens heeft 23 kerntalenten”, zegt Frans: „van technisch inzicht tot competitiedrang. In hun baantje spreken ze dan subtalenten aan, maar veel kerntalenten blijven onbenut. Het bedrijf is dan tevreden, maar zelf voelen ze zich leeg en onbegrepen”. Als de hoogbegaafdheid bekend raakt zijn ze alsnog luizen in de pels: „Bedrijven zijn bang dat ze de baas tegenspreken of in het management zien dat het wel beter kan”.

Het helpt bij burn-out lijdens om te zien wat ze als kind het liefste deden en de talenten te zoeken: was het sport, toneelspelen, knutselen met meccano, strategisch spel? Harry lijkt als probleemoplosser de ideale zzp'er. Maar hij mist kerntalenten als kennisoverdracht en het overtuigen van mensen. Zonder het talent om jezelf te verkopen en achteloos in een praatje op je eigen borst te slaan is het moeilijk een eigen bedrijf te beginnen”, zegt Frans.